

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **20933** (13) **U**
(51) **МПК****C04B 11/26** (2007.01)**C04B 11/30** (2007.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ**видається під
відповідальність
власника
патенту**(54) В'ЯЖУЧЕ**

1

2

(21) u200609719**(22)** 11.09.2006**(24)** 15.02.2007**(46)** 15.02.2007, Бюл. №2, 2007р.**(72)** Коваль Галина Михайлівна, Якимечко Яро-
слав Богданович**(73)** НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЛЬВІВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА"**(57)** В'яжуче, що містить високовипалений фосфо-
гіпс та каталізатор твердіння, яке **відрізняється**
тим, що як каталізатор твердіння воно містить
портландцемент та додатково - негашене вапно,
при такому співвідношенні компонентів, мас. %:

високовипалений фосфогіпс	86-94
негашене вапно	3-7
портландцемент	3-7.

Корисна модель відноситься до промисловості
будівельних матеріалів і може використовуватись
при виготовленні будівельних виробів, зокрема
для наливних підлог, підвіконних дощок та виробів,
що працюють на згин.

Відомо в'яжуче, що містить, в мас. %:
високовипалений фосфогіпс - 98; каталізатор
твердіння - сульфат натрію - 2. [Гипс и фосфогипс.
Сборник работ по химической переработке гипса и
фосфогипса. Под ред. акад. С.И. Вольфовича. -
М.: Госхимиздат, 1958. с. 272-282].

Однак, таке в'яжуче має низьку міцність, оскі-
льки залишки ортофосфорної, сірчаної та
плавикової кислот, що містяться у фосфогіпсі,
сповільнюють гідратацію нерозчинного ангідриду,
що негативно впливає на набір міцності каменю на
його основі.

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня створення в'яжучого, в якому використання но-
вого каталізатора твердіння та введення нового
компоненту сприяло б утворенню нових сполук
кальцію, що і забезпечувало б збільшення механі-
чної міцності, а це дозволило б розширити сферу
використання таких виробів на його основі, зокре-
ма для наливних підлог, підвіконних дощок та ви-
робів, що працюють на згин.

Поставлене завдання досягається тим, що
в'яжуче, яке містить високовипалений фосфогіпс
та каталізатор твердіння, згідно з корисною мо-
деллю, в якості каталізатора твердіння містить
портландцемент і додатково - негашене вапно при
такому співвідношенні компонентів, мас. %:

високовипалений фосфогіпс	86...94;
негашене вапно	3...7;
портландцемент	3...7.

Це забезпечує утворення нерозчинних фос-
фат, які є мінералізаторами при випалі, в резуль-
таті чого утворюються активний ангідрид та суль-
фосилікати і сульфоалюмінати кальцію, що
сприяють інтенсивному утворенню двоховдного
гіпсу, який формує щільний, а отже, і міцний ка-
мінь, що дає можливість використовувати запро-
поноване в'яжуче для наливних підлог, підвіконних
дощок та виробів, що працюють на згин.

Для одержання в'яжучого використовували:

- фосфогіпс Роздольського ВО "Сірка" (Львів-
ська обл.), представлений дигідратом
 $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, хімічний склад якого наступний, %:
 SiO_2 - 1,7; Al_2O_3 - 0,25; Fe_2O_3 - 0,71; CaO - 32,5;
 MgO - 0,003; SO_3 - 35,5; P_2O_5 - 2,88; Na_2O - 0,17;
 K_2O - 0,026; ВПП - 26,9.

- негашене вапно 1 сорту з вмістом активних
 CaO і MgO - 92,5%, час гасіння 5хв згідно ДСТУ Б
В.2.7-90-99 "Вапно будівельне. Технічні умови".

- портландцемент ПЦ-І-500 згідно ДСТУ Б
В.2.7-46-96 "Цементи загальнобудівельного при-
значення. Технічні умови".

Міцність в'яжучого визначали за ДСТУ Б В.2.7-
4-93 "В'яжуче гіпсове із фосфогіпсу" для зразків
4х4х16см і випробовували через 1, 7, 14 і 28 добу.

Суть корисної моделі ілюструється на прикла-
дах.

(13) **U**(11) **20933**(19) **UA**

Приклад 1

Для отримання в'язучого змішують 94% високотеплового фосфогіпсу, 3% негашеного вапна і 3% портландцементу при В/Т, що відповідає тісту нормальної густоти та формують зразки, які зберігають у вологих умовах. Міцність отриманого в'язучого у віці 28 діб 46,53МПа.

Приклад 2 і 3.

В'язуче отримують аналогічно як і в прикладі 1, змішуючи компоненти у співвідношеннях, вказаних у Таблиці. Міцність гіпсового каменю складає в прикладі 2 і 3 відповідно 52,20 і 50,68МПа.

Таблиця

Склад та міцність в'язучого

№ складу	Склад в'язучого			В/Т	Міцність при стиску, МПа, у віці, діб			
	фосфогіпс	каталізатор твердіння	негашене вапно		1	7	14	28
1	94	3	3	0,23	15,73	33,91	44,96	46,53
2	90	5	5	0,25	21,02	38,20	49,38	52,20
3	86	7	7	0,25	17,85	35,0	48,23	50,68
прототип	98	2	0	0,27	10,25	21,75	33,54	36,0